

NOTAT

Dato: 18. september 2025

**KONKURRENCE- OG
FORBRUGERSTYRELSEN**

Svækket konkurrence indenfor detailsalg af benzin og autodiesel

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har gennem en længere periode haft fokus på konkurrencesituationen og forbrugerforholdene på markedet for detailsalg af benzin og autodiesel. Styrelsen vurderer, at konkurrencen på markedet er svækket i forhold til tidligere. Desuden er prisgennemsigtigheden for forbrugerne dårligere end i andre lande. Den svækkede konkurrence kommer til udtryk ved stort set ens priser på tværs af tankstationer og lokalområder, samt ved at priserne på tankstationer ændres samtidigt. Det har efter alt at dømme medført, at det er blevet dyrere at købe benzin og autodiesel på tankstationerne.

Stort set ens priser på tværs af tankstationer og lokalområder

Priserne på benzin og autodiesel har siden COVID-19 været stort set ens på tværs af tankstationer, og den lokale konkurrence om kunderne er mere eller mindre forsvundet. Det er derfor ikke muligt for forbrugerne at opnå særlige besparelser ved at være aktive på markedet.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har på baggrund af et større antal forbrugerhenvendelser om den ændrede prisdynamik haft fokus på markedet. Styrelsen gennemførte i 2021 kontrolundersøgelser hos en række brændstofselskaber med henblik på at afklare, om konkurrencereglerne efterleves, jf. Boks 1. Styrelsen fandt dog ikke, at der var tale om en overtrædelse af konkurrencereglerne. Styrelsen havde dengang en forventning om, at konkurrencen kunne blive genoprettet, når efterspørgselsforholdene mv. havde normaliseret sig efter COVID-19. Det er dog ikke sket.

Boks 1: Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens undersøgelser¹

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen foretog i 2021 uanmeldte kontrolundersøgelser hos en række brændstofselskaber, bl.a. på baggrund af et større antal forbrugerhenvendelser.

Styrelsens undersøgelser viste, at de ensartede priser på benzin og autodiesel, der opstod kort efter nedlukningen af Danmark i marts 2020 i forbindelse med COVID-19, blandt andet skal ses i sammenhæng med, at selskaberne er meget opmærksomme på hinandens priser og prisændringer. Undersøgelserne viste særligt, at udmeldinger om vejledende priser fra én ledende aktør på markedet er styrende, og at konkurrenterne følger udmeldingerne fra den ledende aktør tæt.

Styrelsen fandt på baggrund af kontrolundersøgelserne ikke grundlag for, at der var indgået en aftale el.lign. om prisfastsættelse mellem konkurrenterne.

Ændring i prisdannelsen efter COVID-19

Dynamikken på markedet for detailsalg af benzin og autodiesel har ændret sig væsentligt efter nedlukningen af Danmark i marts 2020 som følge af COVID-19. Efterspørgslen efter benzin og autodiesel faldt dengang markant, og der opstod midlertidigt en række forstyrrelser i værdikæden.

Prisdannelsen i dag adskiller sig fra tidligere ved, at prisen på den enkelte tankstation ikke, eller i langt mindre grad, sættes afhængig af den lokale konkurrence. Før ændringen i prisdannelsen i 2020 var markedet derimod præget af lokal konkurrence, og prisen blev konkurreret ned afhængig af styrken i den lokale konkurrence.

I dag er prisdannelsen kendetegnet ved, at de vejledende priser fra én ledende markedsaktør i høj grad er styrende for prissætningen på markedet. Den ledende aktørs vejledende priser bliver således anvendt af de andre selskaber, når de fastsætter priser på deres tankstationer. Pumpepriserne på den enkelte tankstation følger dermed som udgangspunkt de nationalt fastsatte vejledende priser fra den ledende aktør. Det betyder, at pumpepriserne i høj grad er ens på de forskellige brændstofselskabers tankstationer, og at den lokale priskonkurrence, som tidligere karakteriserede markedet, er reduceret kraftigt.

¹ Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens pressemeddelelse af 3. marts 2022 *Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har undersøgt brændstofselskaber for overtrædelser af konkurrenceloven*. <https://kfst.dk/pressemeddelelser/kfst/2022/20220303-konkurrence-og-forbrugerstyrelsen-har-undersogt-braendstofselskaber-for-overtraedelser-af-konkurrence-loven>

Markedet for detailsalg af benzin og autodiesel er stort og anvendes både af privatbilister og erhvervslivet. Efterspørgslen er dog aftagende som følge af den stigende udbredelse af elbiler. Denne udvikling kan være med til at understøtte og fastholde den nuværende markedsdynamik med relativt svag konkurrence på markedet.

Boks 2: Prisen på benzin og autodiesel

Der kan sondres mellem *vejledende priser* og *pumpepriser*.

Den vejledende pris er den pris, som brændstofselskaber offentliggør som den officielle nationale udsalgspris for benzin og autodiesel fra det respektive brændstofselskabs tankstationer.

Den vejledende pris oplyses typisk som pris pr. liter og kan variere fra dag til dag og påvirkes af faktorer som:

- Prisen på råolie, som benzin og autodiesel produceres af. Prisen på råolie fastsættes internationalt og påvirkes af faktorer som udbud, efterspørgsel, dollarkursen, geopolitiske forhold mv.
- Raffinaderiernes omkostninger og fortjeneste ved at omdanne råolie til benzin- og autodieselprodukter.
- Prisen på biobrændstoffer og andelen af biobrændstoffer, som skal tilføjes til benzin og autodiesel som følge af lovmæssige krav. Derudover kan den vejledende pris også afhænge af andre miljøkrav.
- Omkostninger forbundet med transport af brændstof fra raffinaderi til tankstation.
- Omkostninger til drift af selskabets tankstationer.
- Diverse skatter og afgifter, fx moms og CO₂-afgift.
- Konkurrencesituationen mellem brændstofselskaberne.

Pumpeprisen er den pris, som forbrugerne møder ved pumpen på den enkelte tankstation. Pumpeprisen afhænger ligesom den vejledende pris af ovenstående faktorer. Forskellen mellem pumpeprisen og den vejledende pris vil afhænge af fx rabatter, den lokale konkurrencesituation og om tankstationen er bemandet eller ubemandet.

Aktive forbrugere kan ikke opnå besparelser

Aktive og prisbevidste forbrugere har normalt central betydning for konkurrencen i et velfungerende marked. I den nuværende konkurrencesituation på markedet for detailsalg af benzin og autodiesel har forbrugerne imidlertid begrænsede muligheder for at gøre en forskel.

Når priserne på tankstationerne er stort set ens, kan forbrugerne ikke opnå en besparelse ved at skifte fra en tankstation til en anden. Det betyder, at forbrugernes rolle som drivkraft for effektiv konkurrence – gennem aktiv søgen efter lavere priser – stort set er sat ud af spillet i øjeblikket.

De lokale prisforskelle, der kan forekomme, kan også være vanskelige at opdage for forbrugerne, fordi der ikke findes et samlet og let tilgængeligt overblik over de lokale pumpepriser.

Bruttomarginerne på benzin og autodiesel er steget

Den svækkede konkurrence på markedet for detailsalg af benzin og autodiesel siden COVID-19 har efter alt at dømme medført højere bruttomarginer på markedet.

Brændstofselskabernes bruttomarginer fra detailsalg af benzin er steget fra 2018 til 2024 og har siden 2020 været væsentligt højere end i årene før COVID-19.² Det fremgår af Figur 1, som viser et beregnet skøn for bruttomarginerne ved detailsalg af benzin, der udover egentlig indtjening også omfatter visse omkostninger, som det ikke har været muligt at korrigere for. Samlet set er den gennemsnitlige bruttomargin for perioden 2021-2024 ved detailsalg af benzin steget med omkring 50 pct. i forhold årene før COVID-19. I den seneste periode er marginen ca. dobbelt så høj som i 2018. Den svækkede konkurrencesituation har antageligvis bidraget hertil.

² Lignende udvikling for indtjeningen ses også i Danmarks Statistiks regnskabsstatistik (REGN10) for tankstationer.

Figur 1: Udviklingen i brændstofselskabernes bruttomargin på benzin i pct. fra januar 2016 til august 2024, halvt års glidende gennemsnit

Anm.: Der er i beregningerne ikke taget højde for visse lønomkostninger, transportomkostninger, indblanding af biobrændstoffer eller andre krav relateret til miljømæssig regulering. Bruttomarginen dækker omvendt ikke fortjenesten ved salg af andre varer og ydelser på tankstationerne. Det er styrelsens vurdering, at de udeladte omkostninger påvirker niveauet af bruttomarginerne, mens tendensen ikke påvirkes i samme grad.

Kilde: Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens beregninger baseret på historiske priser fra en stor markedsaktør, børspriser på benzin i Nordvesteuropa (inputpris fra nærmeste børs), valutakurser fra Danmarks Statistik samt historiske afgifter baseret på oplysninger fra Drivkraft Danmarks hjemmeside.

Brændstofselskabernes bruttomarginer fra detailsalg af autodiesel er ligeledes steget fra 2018 til 2024. Samlet set er den gennemsnitlige bruttomargin ved detailsalg af autodiesel steget med omkring 35 pct. i forhold til årene før COVID-19.

Forbrugerne rammes når konkurrencen svækkes

I 2023 brugte danske forbrugere omkring 19 mia. kr. på benzin og autodiesel på danske tankstationer. Det svarer til godt 2 pct. af forbrugernes samlede forbrugsudgifter.³ Udgifterne til benzin og autodiesel er dermed en relativ stor udgiftspost for mange danske forbrugere.

Priserne på benzin og autodiesel bestemmes bl.a. af de internationale priser på brændstoffer fra raffinaderier, dollarkursen, skatter og afgifter samt omkostninger som følge af miljøkrav mv., jf. Boks 2. Hertil kommer, at priserne som nævnt også påvirkes af den svækkede konkurrencesituation siden COVID-19.

³ Styrelsens beregninger baseret på Danmarks Statistiks tabel FU12.

Hvis det som en illustration lægges til grund, at bruttomarginerne kunne reduceres til samme niveau som i årene før 2020, ville det medføre en anseelig besparelse for danske familier. Ca. 44 pct. af alle danske familier har én bil.⁴ Med et årligt kørselsbehov på 15.000 km, vil de årlige udgifter til benzin være på omkring 14.000 kr.⁵ Den årlige besparelse for sådan en familie vil dermed være ca. 700 kr., hvis bruttomarginen faldt til niveauet før 2020.

Ca. 18 pct. af alle familier i Danmark (knap 600.000) har to eller flere biler.⁶ Hvis det lægges til grund at en familie med to biler har et samlet årligt kørselsbehov på 20.000-40.000 km (for to pendlere), vil udgiften til benzin ligge mellem 17.000 og 35.000 kr. For sådan en familie vil besparelsen være mellem 1.000 og 2.000 kr. årligt, hvis bruttomarginen faldt til niveauet før 2020.⁷

Andre lande har regulering på markedet

Myndighederne i andre europæiske lande har også haft fokus på markedet for detailsalg af benzin og autodiesel, og der er i flere lande gennemført tiltag for at forbedre konkurrencen og hjælpe forbrugerne.

I Norge og Sverige er der indført restriktioner på hvilke priser, som brændstofselskaberne må offentliggøre. I disse lande har konkurrencemyndighederne tidligere indledt sager om prissignalering, som er afsluttet med, at nogle af brændstofselskaberne har afgivet tilsagn om at ændre adfærd. Forholdene på det danske marked adskiller sig dog fra den adfærd og markedssituation, som var omdrejningspunktet i henholdsvis den norske og svenske sag, og der blev som nævnt ikke fundet grundlag for at indlede en lignende sag i Danmark, jf. Boks 1.

I Danmark er det muligt at gennemføre lignende tiltag ved at ændre reglerne for, hvordan brændstofselskaberne skal annoncere priser (i den såkaldte prismærkningsbekendtgørelse⁸). Det er eksempelvis muligt, at begrænse brugen af vejledende priser og andre fremtidige priser, hvilket potentielt kan styrke konkurrencen.

I eksempelvis Tyskland, Østrig, Frankrig og Spanien er der indført regulering, der giver forbrugerne lettere adgang til retvisende oplysninger i realtid om priser på hver enkelt tankstation gennem apps eller hjemmesider.

⁴ Styrelsens beregninger baseret på Danmarks Statistiks tabel BIL800.

⁵ Under antagelse af at en benzinbil kører 15 km/L og dermed årligt bruger 1.000 L benzin.

⁶ Styrelsens beregninger baseret på Danmarks Statistiks tabel BIL800.

⁷ Under antagelse af at en benzinbil kører 15 km/L. To biler med et samlet kørselsforbrug på 20.000-40.000 km bruger årligt 1.300-2.600 L benzin.

⁸ Bekendtgørelse nr. 1696 af 14. december 2017 om oplysning om salgspris og enhedspris for forbrugsvarer ("Prismærkningsbekendtgørelsen").

Det styrker forbrugernes muligheder for at reagere på prisforskelle og kan for brændstofselskaberne øge gevinsten ved at nedsætte pumpeprisen.

I Danmark er der på nuværende tidspunkt ikke krav til, at der skal være lignende online sammenligningstjenester. I Danmark er der alene krav efter prismærkningsbekendtgørelsen om, at tankstationer med et vist niveau af salg af benzin og autodiesel synligt skal skilte med deres aktuelle priser på benzin og autodiesel på standere ved tankstationen. Det er en mulig forklaring på, at der i Danmark ikke er adgang til online oplysninger om lokale pumpepriser i realtid som kan tilgås fx i en app. Man kan øge prisgennemsigtigheden for forbrugerne ved at ændre prismærkningsbekendtgørelsen således at brændstofselskaberne også skal offentliggøre hver enkelt tankstations aktuelle pumpepriser online.